

ПРАВИЛА НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ НА ОСНОВНІ ЗАСОБИ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ: НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Порядок нарахування амортизації на об'єкти основних засобів визнано розділом IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 р. № 1202 (далі – НП(С)БОДС 121), та р. V Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектора, затвердженого наказом Мінфіну від 23.01.2015 р. № 11 (далі – Методрекомендації з бухобліку ОЗ).

Основні правила нарахування амортизації

Правило 1. Не підлягають амортизації ті самі види основних засобів, що раніше були визначені п. 8.3 Положення № 611, але із цього переліку виключено документацію з типового проектування, яка починаючи з 01.01.2015 р. уже не зараховують на субрахунок 109 «Інші основні засоби».

Отже, амортизації не підлягають такі об'єкти:

- земельні ділянки;
- музейні фонди (пам'ятки культурної спадщини національного або місцевого значення, які внесені (підлягають внесенню) до Держреєстра нерухомих пам'яток України, унікальні документи Національного архівного фонду України, які внесені (підлягають внесенню) до Держреєстра національного культурного надбання, які зберігаються в бібліотеках згідно із Законом України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 24.12.1999 р. № 3814-XII, тощо, як об'єкти із невизначеним строком корисного використання);

- піддослідні тварин;
- багаторічні насадження, що не досягли експлуатаційного віку;
- природні ресурси;
- незавершені капітальні інвестиції.

Правило 2. Нарухування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів при визнанні цього об'єкта активом (під час зарахування на баланс) і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації (п. 3 р. IV НП(С)БОДС 121).

Нарухування амортизації здійснюється з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт став придатним для використання. Припиняється нарахування амортизації – із місяця, що настає за місяцем вибуття об'єкта ОЗ, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервації, а поновлюється – починаючи з місяця, що настає за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації (п. 5 р. IV НП(С)БОДС 121, п.п. 4, 9 р. V Методрекомендацій з бухобліку ОЗ).

Відлік повного місяця перебування в експлуатації починався від дати введення об'єкта в експлуатацію. Тому тепер буде простіше вести облік періоду експлуатації об'єктів ОЗ.

Правило 3. Суб'єкти держсектора нараховують амортизацію основних засобів (окрім інших необоротних матеріальних активів) із застосуванням прямолінійного методу. Амортизацію інших необоротних матеріальних активів проводять так: 50% первісної вартості – у місяці передачі об'єкта у використання, а решта 50% - у місяці їх вилучення з активів (списання) (п.п. 6 і 7 р. IV НП(С)БОДС 121).

Правило 4. У разі передачі об'єкта ОЗ у випадках, передбачених законодавством, суб'єкт держсектора, що його передає, нараховує амортизацію в місяці їх передачі за повну кількість календарних місяців перебування його в експлуатації у звітному періоді (абз. 6 п. 5 р. IV НП(С)БОДС 121).

Правило 5. Суму нарахованої амортизації відображають шляхом збільшення суми зносу основних засобів і витрат. Для накопичення витрат на амортизацію призначено субрахунок 841 «Витрати на амортизацію необоротних активів».

Правило 6. Для відстеження строків експлуатації об'єктів ОЗ слід ввести аналітичну відомість для їх обліку. Так, Мінфін наголошує в листі від 08.08.2012 р. № 31-08410-07-10/19584:

«оскільки форми первинних документів з обліку основних засобів, які затверджені в установленому порядку, не містять реквізитів для відображення строків корисного використання (експлуатації) основних засобів, вони мають бути встановлені у розпорядчому акті (наказі, розпорядженні), прийнятому підприємством відповідно до встановленого порядку».

Правило 7. Відомість нарахування зносу на основні засоби (типова форма № ОЗ-12 (бюджет)), затверджена наказом Головного управління Держказначейства, Держкомстату від 02.12.1997 р. № 125/70, тепер зовсім не підходить для нарахування амортизації. Як зазначено в абз. 2 п. 5 р. V Методрекомедацій з бухобліку ОЗ, до реєстрів бухгалтерського обліку слід додати Розрахунок амортизаційних відрахувань.

Суму нарахованої амортизації суб'єкт державного сектору відображає збільшенням суми зносу основних засобів та витрат.

Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, що настає за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Нарахування амортизації поновлюється, починаючи з місяця, що настає за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації. 10. Амортизація, нарахована у розмірі 100 % вартості об'єкта основних засобів, що придатний для подальшої експлуатації, не може бути підставою для його списання.